

กระแสสังคม กระแสเทคโนโลยี

ผศ.สุพล พรหมมาพันธุ์

คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ รายวัน ฉบับที่ 4528 วันอังคารที่ 24 มีนาคม พ.ศ.2552 หน้า 4

การดำรงชีวิตอยู่ของมวลมนุษย ล้วนมีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย จากอดีตสู่ปัจจุบัน มนุษย์ได้ใช้มันสมองอันชาญฉลาดประดิษฐ์คิดค้นเทคโนโลยีใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกสบายต่อการดำรงชีวิตอยู่ของตนอย่างต่อเนื่อง เช่น กรณีของ **โทมัส อัลวา เอดิสัน** (Thomas Alva Edison) นักประดิษฐ์และนักธุรกิจชาวอเมริกัน ได้ประดิษฐ์หลอดไฟไส้คาร์บอนสำเร็จ และเริ่มออกแบบสวิตช์เปิด-ปิดหลอดไฟให้ติดตั้งในบ้านเรือนได้ง่าย ในปี ค.ศ. 1879 นับเป็นจุดเริ่มต้นของหลอดไฟที่ใช้กันอยู่ทั่วโลกในเวลานี้ (<http://wikipedia.org>) ซึ่งกรณีดังกล่าว ถือว่าเป็นคุณอนเนกอนันต์แก่มวลมนุษยชาติ ผมกำลังชี้ให้เห็นว่า **“การดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน มิอาจปฏิเสธเทคโนโลยีได้ เพราะถ้าคุณไม่เดินไปหาเทคโนโลยี เทคโนโลยีก็จะเดินไปหาคุณเองถึงบ้าน”** หากจะย้อนถามว่า ใครบ้างที่ไม่มีบัตร ATM ? ใครบ้างไม่มีโทรศัพท์มือถือ? บ้านไหนบ้างที่ไม่มีโทรทัศน์ดู? ใครบ้างที่ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต? คำถามเหล่านี้ ถ้าถามเมื่อ 5 หรือ 10 ปีที่แล้วก็อาจให้คำตอบได้ไม่ยาก แต่ถ้าเป็นยุคปัจจุบันก็เรียกว่า แทบจะไม่มีใคร หรือครอบครัวไหนเลยที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ เพราะสังคมโลกปัจจุบันกำลังก้าวเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยี และโลกของไซเบอร์สเปซ (Cyberspace)

คราวนี้ลองมาใคร่ครวญถึงยุคสมัยปัจจุบันดูบ้าง จะเห็นได้ว่า **กระแสของสังคม และกระแสของเทคโนโลยี** มักจะมาพร้อมๆ กันเสมอ ดังพอจะประมวลถึงสถานการณ์ต่อไปนี้ คือ

- **กระแสความกรียวกราวของ Weblog** โด่งดังมาเมื่อ 3-4 ปีมานี้ เมื่อคุณยายวัย 108 ปีคนหนึ่ง กลายเป็น Blogger เขียนเล่าเรื่องถ่ายทอดความคิดความอ่านของตนเองสู่ธารชน จนมีผู้ที่ชื่นชอบใจติดตามอ่านเป็นจำนวนมาก และเป็นข่าวลงหน้าหนังสือพิมพ์ ทั้งวิทยุโทรทัศน์ เว็บไซต์ ทำให้กระแสสังคมมีการตื่นตัวเรื่องการเขียนเว็บบล็อกกันมากขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากบาง Weblog ทรงอิทธิพล และมีความน่าเชื่อถือมาก เพราะเป็นเสมือนเพื่อนหรือคนที่รู้จัก และส่งผลถึงการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของลูกค้าได้ เว็บไซต์ยักษ์ใหญ่ปัจจุบัน ล้วนมี Blog เป็นของตนเองแทบทั้งสิ้น เพราะไม่อย่างนั้นแล้วถือว่าตกกระแสสังคม เพราะการสร้าง Blog คนที่ไม่มีความรู้เรื่องการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ก็สามารถสร้างบล็อกได้ เช่น เว็บไซต์อันดับหนึ่งของโลกอย่าง www.google.com ก็มีเว็บบล็อกชื่อ www.blogger.com สำหรับเว็บไซต์ในประเทศไทยก็มีผู้นิยมเข้าไปสร้างบล็อกกันมากเหมือนกัน แต่ส่วนใหญ่เรื่องราวที่เขียนบล็อกเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ประสบการณ์ทางการเมือง และประสบการณ์ในการเดินทางท่องเที่ยว หรือแนะนำเรื่องผลิตภัณฑ์เสริมความงาม ตลอดจนการทำอาหาร บางบล็อกที่เขียนดี ๆ มีผู้สนใจขอรวบรวมนำไปจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มขายก็มีมาก เว็บบล็อกในประเทศไทยที่ได้รับความนิยมมีเป็นจำนวนมาก จากการจัดอันดับของ www.truhits.net เว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมมาก 5 อันดับแรก คือ (1) www.mthai.com , (2) www.exteen.com , (3). www.Bloggang.com , (4). www.narak.com , และ (5) www.storythai.com ส่วนเว็บอันดับหนึ่งของประเทศไทยอย่างเว็บไซต์ www.sanook.com ก็ไม่มีสิ่งที่จะให้บริการเรื่องเขียนและสร้างบล็อกด้วยเช่นกัน

- **กระแสของโทรศัพท์มือถือ iPhone** นับว่าเป็นกระแสสังคมและเทคโนโลยี

ที่มาแรงมากในรอบ 1-2 ปีมานี้ เหตุการณ์นี้เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ผ่านมาไม่นานนี้ โลกของโทรศัพท์มือถือต้องตึงกับการเปิดตัวนวัตกรรมใหม่ของโลกโทรศัพท์มือถือที่ชื่อ iPhone แห่งบริษัท Apple Inc. ลูกค้าบางคนลงทุนตั้งตั้งแต่เข้ามิดไปเข้าแถวรอเพื่อซื้อโทรศัพท์รุ่นนี้เป็นเวลานานถึง 8 ชั่วโมง ที่หน้าร้านขายโทรศัพท์ AT&T ซานฟรานซิสโก, แคลิฟอร์เนีย ซึ่งมีการกำหนดวันเปิดตัวล่วงหน้าแน่นอนเอาไว้ก่อนแล้วทำไม iPhone ถึงสร้างกระแสสังคม กระแสเทคโนโลยีโด่งดังได้มากมายขนาดนั้น เนื่องด้วยเพราะ iPhone เป็นโทรศัพท์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่เครื่องแรกของบริษัท Apple เป็นการนำเอาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็กของโทรศัพท์เซลลูลาร์ (Cellular Telephone) และเครื่องเล่น MP (Media Player) มารวมไว้ในเครื่องเดียวกันสามารถฟังเพลง, เล่นวิดีโอ, มีกล้องดิจิทัล, คอมพิวเตอร์ดิจิทัลช่วยงานส่วนบุคคล (Personal Digital Assistant : PDA) และชุดการสื่อสารด้วยระบบอินเทอร์เน็ต เพิ่งมีนำเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย โดยบริษัท True Corporation ในปี พ.ศ.2551 เป็นระบบโทรศัพท์ iPhone 3G เริ่มต้นราคาเครื่องละ 23,275 บาท

▪ **กระแสของเว็บเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Networks) หรือการบริการเครือข่ายสังคม (Social Networks Service : SNS)** เป็นกระแสสังคมและกระแสเทคโนโลยีที่มาแรงสุดๆ ได้ก้าวขึ้นสู่อันดับต้นของความนิยมอย่างมหัศจรรย์ ประดู่หนึ่งภาพยนตร์ และหนังสือครีเอทีวิติตลาดและขาดเสียมิได้ เครือข่ายสังคมออนไลน์เกิดขึ้นมา เริ่มต้นจาก 10 ปีที่ผ่านมา เมื่อบริษัทไมโครซอฟต์ (Microsoft) ได้กว้านซื้อ Hotmail ซึ่งเป็นบริษัทที่สร้างการบริการด้าน e-Mail สำหรับผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก และสัญญาว่าจะผลักดันให้มีการการเปิดอ่านอีเมล และเพื่อให้มีการเปิดดูการโฆษณาสินค้าที่มีอยู่ในคลังสินค้าให้มากที่สุด บนเว็บไซต์ขนาดยักษ์นี้เป็นกระบวนการทำงานของซอฟต์แวร์ที่มีขนาดใหญ่เหมือนกัน ในขณะที่เอง AOL (American Online) ได้พยายามดิ้นรนที่จะทำเว็บของตนเองให้เป็นเว็บท่า (Web Portal) อันเป็นส่วนหนึ่งของ Time Warner ซึ่งเป็นยักษ์ใหญ่ทางด้านสื่อ โดยการทุ่มซื้อ Bebo ซึ่งเป็นบริษัทเล็กๆ แต่กำลังมาแรงด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Networks) ด้วยมูลค่าถึง \$850 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (www.economist.com) ตัวอย่างเว็บไซต์ที่เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ www.MySpace.com, www.aim.com, www.facebook.com, www.friendster.com, www.Youtube.com, www.hi5.com ทำไมกระแสของเว็บไซต์ชุมชนออนไลน์ จึงได้รับความนิยมมาก อาจเป็นเพราะกระแสของสังคมโดยเฉพาะสื่อประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือแม้กระทั่งเว็บไซต์ ต่างลงข่าวที่เป็นประเด็นร้อนทางสังคม เช่น การนำข่าวพระภิกษุหรือสามเณรจีบสาวผ่านเว็บไซต์ไฟว์บ้าง การด่าทอเสียดสีกันของเหล่าดาราร การเปลื้องผ้าเปลือยโชว์สัดส่วนอวัยวะบ้าง การแอบอ้างขายบริการทางเพศบ้าง หรือ แม้กระทั่งหาเสียงของประธานาธิบดี บารัค โอบามา ก็ได้อาศัยกระแสของเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์เข้าช่วย ทำให้ชนะการเลือกตั้งได้เป็นประธานาธิบดีคนที่ 44 ของสหรัฐอเมริกา มีการจัดอันดับสุดยอด 20 เว็บไซต์เครือข่ายสังคม

ออนไลน์ไม่มานานมานี้ **อันดับ 1** ยังคงเป็น MySpace.com มีผู้เข้ามาเยี่ยมชมมากที่สุดต่อเดือน 64,759,983 คน ซึ่งจัดโดยเว็บไซต์ www.compete.com สำหรับในประเทศไทย เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่าง www.hi5.com เป็นเว็บที่คนไทยนิยมใช้มากที่สุด **แต่อยู่ในอันดับ 6 ของ Top Rank** มีผู้เข้ามาเยี่ยมชมต่อเดือน 2,686,791 คน

แท้ที่จริงเทคโนโลยี เป็นเพียงเครื่องมือเท่านั้น กระแสข่าวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม มักโยนบาปไปให้ กระแสแห่งเทคโนโลยี รัฐบาลและหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบต่อสังคม ควรปลูกฝังความสำนึกรับผิดชอบต่อคนในสังคมให้มีศีลธรรมอันดีงาม ให้ละอายต่อความผิด และการล่วงละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น เพราะเทคโนโลยีเปรียบเสมือนดาบสองคม **“มีคุณอนันต์ มีโทษมหันต์”** หากใช้ไปในทางที่ผิด ย่อมส่งผลคือ ความเดือดร้อนไปสู่สังคมได้ในที่สุด.

